

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar
Year: 5 - Number: 17, p. 125-136, Autumn 2021

Yabancı Dil Olarak Çince Öğretiminde Okuduğunu Anlama Ders Kitabı Değerlendirmesi *Reading Comprehension Textbook Assessment in Teaching Chinese as a Foreign Language*

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.866244>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliř Tarihi /
Article Arrival Date
25.01.2021

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
06.07.2021

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
29.09.2021

Asya Studies

Arş. Gör. Dr. İsmigül Cantürk
Düzce Üniversitesi, Hakime Erciyas
Yabancı Diller Yüksekokulu,
Mütercim ve Tercümanlık Bölümü
ismigulavci@duzce.edu.tr

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0001-8827-3449>

Öz

Araç geliştirme, yabancı dil öğretimi alanının gelişme göstermesiyle 1990'lı yıllardan itibaren özgül bir çalışma alanı kabul edilir. Araç geliştirme alanı dil öğretimi yaklaşımları ve ilkeleri doğrultusunda yeni ders araçları oluşturmayı, uygulamayı ve oluşturulan ders araçlarını değerlendirmeyi, geliştirmeyi amaçlar. İkinci dil edinimi ve yabancı dil öğretimi süreçlerinde araç geliştirme, araç uyarlama ve araç değerlendirme olarak önemli bir rol oynar. Yabancı dil olarak Çince öğretimi alanının son yıllarda gelişmesi ile dört dil becerilerinin ayrı ayrı hedef alındığı, farklı öğrenme amaçlarına göre çok sayıda ders araçları ortaya çıkmıştır. Çince okuma anlama ders kitaplarının sayısı ve çeşitliliği artmış fakat öğretmenler için öğretim gereksinimlere uygun ders kitabı seçmek zorlaşmıştır. Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Çince öğretiminde kullanılan okuma-anlama ders kitaplarını oluşturulan ölçüt doğrultusunda kitapların öğretim görünümünü ortaya çıkarmak, değerlendirmek ve ders aracı seçiminde öğretmenlere rehberlik etmektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Çince okuma-anlama ders kitapları değerlendirmek amacıyla Cunningsworth (1984) ve Meikley'in (2005) oluşturduğu okuma-anlama araç değerlendirme ölçütlerinden yararlanılarak üç farklı tablo oluşturulmuştur. Genel okuma ders kitabı değerlendirme, kitaplardan bulunan etkinlik türleri, metin türleri bu üç tablo ile tespit edilmiştir. Araç değerlendirme sonuçlarına göre, farklı okuma amaçlarına göre hazırlanan beş ders kitabının metin türü açısından çoğunlukla bilgilendirici metinlerden oluştuğu, kitaplarda özgün metinlerin nadir (Tablo 3) kullanıldığı ve okuma öncesi etkinliklerin oldukça az (Tablo 3) olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çince, Okuma-Anlama Becerisi, Araç Geliştirme, Araç Değerlendirme

Abstract

Material development is accepted as a specific field of study in foreign language teaching from 1990s. The field of material development aims to design, apply and evaluate new materials by studying on language teaching approaches and the principles. It plays an important role in second language acquisition and foreign language teaching processes as material development, material adaptation and material evaluation. With the development of the field of teaching Chinese as a foreign language in recent years, a large number of teaching materials have designed, in which four language skills are targeted separately and according to different learning objectives. Reading textbooks has improved dramatically in recent years but selecting appropriate textbook has become more difficult for teachers. The aim of this study is to reveal and evaluate the reading-comprehension textbooks used in teaching Chinese as a foreign language through the reading comprehension textbook evaluation checklist, and to guide teachers in the use of Chinese teaching materials. Selecting a teaching material is not an easy task, this study will help to make it a little easier for teachers. In this study, document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used. Three different checklist were created from the Cunningsworth (1984) and Meikley (2005) reading comprehension textbook evaluation criteria in order to evaluate the Chinese reading comprehension textbooks. These three checklist contain general evaluation, the types of activities used in the books and text genre. According to the results of the evaluation, it was determined that the five books prepared for different reading purposes consist mostly of informative texts in terms of text genre and pre-reading activities are quite low (Table 3 and 5).

Keywords: Chinese As A Foreign Language, Reading Comprehension Skills, Material Development, Textbook Material Evaluation

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Cantürk, İ. (2021). Yabancı Dil Olarak Çince Öğretiminde Okuduğunu Anlama Ders Kitabı Değerlendirmesi. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 5(17), 125-136.

GİRİŞ

Dil öğretim araçlarının başında ders kitapları gelmektedir. Dil öğretim için özel hazırlanmış, görsel-ışitsel nitelikli ders kitapları, bütünleşik becerilere yönelik veya birbirinden bağımsız dinleme, konuşma, yazma veya okuduğunu anlama gibi ders kitapları tasarlanmıştır. Tasarlanan bu kitaplar, araçlar için kullanım öncesi, kullanım sırası ve kullanım sonrası değerlendirme yapılması araç geliştirmeyi daha anlamlı, işlevsel kılan unsurlar olmuştur. Araç geliştirmenin işlevsel ve anlamlı olması araç geliştirme amacına göre oluşturulmuş değerlendirme listesi ile kullanılan araçların kontrol edilmesiyle yeni araçların geliştirilmesi, geliştirilen araçların değerlendirilmesi ve sonuçların amaca uygun hale getirilmesi ile mümkündür (McGrath, 2002). Araç geliştirme her geçen yıl dil öğretimin yöntemlerindeki yaşanan değişimler ışığında kendini yenileyerek, çağa ayak uydurmaya çalışarak gelişmekte, dil eğitim ve öğretiminin öğretmenler ve öğrencilerden sonra üçüncü büyük bileşeni kabul edilmektedir. Dil öğretim araçlarının belirli ilke ve esaslar çerçevesinde tasarlanıp oluşturulması, hedef kitleye uygulanması ve değerlendirilmesi araç geliştirme çalışma alanının kapsamına girer. Araç geliştirme temel olarak araç hazırlama, araç uyarlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır (Peçenek, 2015).

Araç geliştirme, yabancı dil öğretim alanındaki değişimlere bağlı olarak gelişmiş ve 1990'lardan sonra araç geliştirme ilke ve işlemlerine ilişkin çalışmalar yapılmıştır (McDonough ve Shaw, 2003). Yabancı dil öğretim yöntemleri doğrudan araç geliştirme alanını etkilemiş ve uygun araçlar geliştirmeyi, uyarlamayı zorunlu kılmıştır. Öğretim araçları dil öğretim programlarının anahtarı konumunda olmuş, öğretim-öğrenim süreçlerinde sınıf içi öğretim planlamasının yapılmasının yanı sıra, deneyimsiz öğretmenler için de öğretmen rehberi olarak düşünülmüştür. Cunningsworth (1995), ders kitaplarının öğrenme için etkili bir kaynak olduğunu, belirlenmiş öğrenme hedeflerini yansıttıkları ve daha az deneyimli öğretmenlerin gelişimi için gerekli olduğunu ifade eder. Öğretim araçları derste kullanılan ders kitaplarının yanı sıra öğretim için kullanılan tüm malzemeler, araçlar, gereçler, nesnelere araç olarak kabul edilir. Yazılı araçlar ders kitabı, çalışma kitabı, okuyucu, alıştırmaya kitabı, öğretmen kitabı yazılı olmayan araçlar sesli ve görüntülü bilgisayar destekli araçlar... Bunlara ek olarak özgün materyaller dil öğretimi için özel tasarlanmamış gerçek dili yansıtan gazete, dergi veya internet kaynaklı malzemeler de öğretim araçlarıdır. Tomlinson'a (2001: 2) göre ders kitapları ve textbook öğretime yardımcı nesnelere, dvd, mail, internet siteleri, sözcük, dilbilgisi kitapları, okuma araçları, fotokopi çalışma materyalleri hepsi dil öğretim malzemesi olarak kabul edilir. Dil öğretmenleri, öğrencilerin gereksinimleri, öğrencilerin özellikleri ve sınıf içi duruma göre araç geliştirip, uyarlayıp değerlendirebilirler. Özellikle yöntem sonrası dönem dil yaklaşımlarına göre öğretmenler koşullara uygun özerk bir öğretim yaklaşımı benimseyip kendi dersi için bireysel araç geliştirmeye teşvik edilmiştir.

Araç Geliştirme İlkeleri

Yabancı dil öğretimi alanında yapılan çalışmalar, çeşitli araştırma sonuçları ve dil öğretimi alanında ortaya çıkan farklı görüşler araçlarda bulunması gereken niteliklerin oluşmasını sağlamıştır. Güdülenme, inanış, öğrenme stratejileri, öğrenme biçimleri, yaş ve zekâ gibi öğrenci özelliklerine ilişkin çalışmaların sonuçları, araçların niteliklerinin nasıl olması gerektiği konusunda belirleyici olmuştur (Peçenek, 2015: 87).

Araç geliştirme ilkeleri için farklı görüşler ve çeşitli farklı sınıflandırmalar bulunmaktadır. Hutchinson ve Wates (1991) materyallerde bulunması gereken en önemli ilkeyi altı madde olarak öne sürmüştür.

- 1- Materyaller öğrencide merak uyandırmalı ve öğrencinin öğrenmesinde aktif rol üstlenmesini teşvik etmeli.
- 2- Materyaller öğretmeni grup çalışması yapmasına yardımcı olmalı, iyi materyaller açık belirli etkinliklerin yapılmasını sağlar.
- 3- Materyaller dil ve öğrenme açısından özel olmalı, aynı zamanda ders sırasında görüşleri ve deneyimleri, duyguları gerçekleştirmeye olanak tanımalı.
- 4- Materyaller öğrencinin öğrenme görevlerini düzenlemeli ve kolayca sınamasını sağlamalıdır.
- 5- Materyaller temel dil becerisini kazandırmasının yanı sıra yeni beceriler de katmalı, öğretmenin eğitim esaslarını genişletmelidir.
- 6- Materyaller, gerçek dil kullanımını yansıtmalı ve kullanıma yönlendirmelidir.

Zhao Jinming 赵金铭 (1998) Çince ders araçlarında bulunması gereken on temel özellikten bahsetmektedir. Bunlar açıklık, amaçlı, nitelikli, bilişsellik, zamana uygunluk, yazı diline uygunluk, kültürler arası uygunluk, ilgi çekici, uygulanabilirlik, esneklik olarak sıralanır. Zhao Jinming'e (1998: 2)

göre ders kitapları amaçlara göre geliştirilmeli, net olmalı, esnek kullanıma olanak tanımalı, kültürel farkındalık kazandırmalı, öğrencinin dikkatini çeken öğrenmeyi kolaylaştıran özellikler taşımalı; ders kitabı geliştirme ölçütleri bu özelliklere göre belirlenmelidir. Bunlara ek olarak Zhao Jingmin (1998) geçmiş ders kitaplarının değerlendirilme amacını yeni materyallerin oluşumuna ön ayak olmasının yanı sıra, dil öğretiminde Çince dil-kültür geleneğini de sürdürülmesi olarak ifade eder.

Yabancı dil olarak Çince 1950'lerden sonra dünyaya açılmış ve dil öğretim ders kitapları da hazırlanmaya başlamıştır. Yabancılar için ilk Çince ders kitabı, 1958 yılında "Çince Ders Kitabı Hanyü jiàokēshū - 汉语教科书" adıyla basılmıştır. "Çince Ders Kitabı Hanyü jiàokēshū - 汉语教科" ve hemen arkasından basılan "Temel Çince Jīchū hanyü - 基础汉语" ile başlayan ders kitapları "Pratik Çince Ders Kitabı - Shìyòng hanyü kèběn - 实用汉语课本" ile yaygın hale gelmiş ve öğrencilerin farklı dil gereksinimlerine, temel dil becerilerine yönelik kitaplar yayınlanmıştır. O günden bu zamana kadar elli yıldan fazla zaman geçmiş ve yabancı dil olarak Çince öğretimi için hazırlanan kitaplar dünyada çoktan büyük bir kitap piyasası oluşturmuştur. Bu ders kitapları konuşma, yazma, dinleme ve okuma kaynakları olarak bütünlük veya ayrı tasarlanmış ve dil öğrencilerine sunulmuştur. 1978 yılında Mart ayında Pekin'de yapılan dilbilim kurultayında ünlü dilbilimci Lü Bisong (吕必松), yabancılar için Çince öğretimi özgül bir çalışma alanı olarak kabul edilmesi, Çinceyi öğretecek yetkin öğretmenler yetiştirilmesi ve öğretim amaçlı Çince kaynaklar geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Daha sonra Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi ders araclarını uyarlamak, değerlendirmek ve dünyadaki Çince öğrenen öğrenciler için dağıtmak amacıyla araştırma merkezi kurmuştur. Yapılan araştırmalar genel olarak dört temel başlık altında toplanabilir. Araç geliştirme ilke ve esaslarının incelenmesi, dil seviye ve becerilerine göre araç geliştirme incelemeleri, Çin anakarası dışına özel hazırlanmış araçların incelenmesi, araç geliştirme ve uygulama açısından incelenmesi (Wufei, 2012: 5-6). Araç geliştirme ders kitaplarında olması gereken temel özellikler çerçevesinde yapılmış, bu özellikler ve ilkeler belirlenmiştir.

Lü Bi Song (1992), yabancı dil öğretiminde Çince araçlarda bulunması gereken temel ilkeleri aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

Kullanılabilirlik, öğretim temelli içerik ve yöntemlerin uygulanabilirliği, sosyal ve iletişimsel becerilerini geliştirebilme, bilgi artırma özelliği içeriğin yeni bilgiler sunma, eğlenceli, ilgi çekici olma, öğrencide dikkat uyandıran ve esnek olan içerik, yazılı dil yapısına uygun içerik, hedefe uygun tür olması.

Araç Değerlendirme

Araç değerlendirme kullanım öncesi, kullanım sırası ve kullanım sonrası olmak üzere, farklı değerlendirme yöntemleri ve ölçütleri çerçevesinde yapılabilir (Cunningsworth, 1995). Cunningsworth (1995) değerlendirme amacını, mevcut kullanılan araçların zayıf yönlerinin bulması ve daha iyi getirilmesi olarak tanımlar. Grant (1987) ise araç değerlendirme amacını, öğrenci grubunun hedeflerine göre aracın uygun hale getirilmesi olarak ifade eder. Değerlendirme araca, amaca, zamanlamaya ve uygulama işlemlerine göre değişir. Kullanım öncesi değerlendirme, kullanıcı için araçların olası değerine ilişkin öngörülerde bulunmayı gerektirir ve çoğunlukla, dersten önce aracın öğrenciye ve hedeflere uygunluğunun kontrol edilmesi amacıyla yapılır. Kullanım öncesi değerlendirmenin iki veya üç değerlendirici tarafından yapılması, değerlendirmeye nesnellik kazandırır (Peçenek, 2015: 90). Kullanım sırası değerlendirme, kullanım öncesine göre gözlemlenebilir ve ölçülebilir verilere dayandığı için nesnel kabul edilir. Kullanım sırasında değerlendirmeye öğrenciler dâhil olabilir (McGrath, 2002: 189). Kullanım sonrası değerlendirme, sonuçların ortaya konulması bakımından farklılık gösterir.

Kullanım sonrası değerlendirme, kullanım öncesi ve kullanım sonrası değerlendirmeye göre kullanıcı üzerinde sonuçların ortaya konulabilmesi nedeniyle daha anlamlıdır. Araçların olumlu ve olumsuz tarafları, öğrenciye hedef dilde neler kazandırdığı ölçülebilir (Cunningsworth, 1995). Kullanım öncesi-sırası ve kullanım sonrası araç değerlendirme uygun ders aracı seçimi, kullanımı, uyarlanması ya da değiştirilmesine ilişkin güvenilir veri sağlama ve öğretimin kalitesini artırması açısından birçok ülkede dil öğretiminde yaygın olarak kullanılır.

Ders araçlarının değerlendirilmesi, değerlendirme nedenleri, amaçları ve koşulları belirlenerek evrensel ölçütlerle veya özgül ölçütlerle yapılabilir. Richards (2001: 299-303), Nunan (1988: 123), Graves (2000: 215), White (1988: 155) ve Weir ve Roberts (1994: 29) ders kitabı değerlendirmesi için birçok farklı yöntem önerir. Bunlar; sistematik gözlem, geri bildirim, anket, diyalog, doküman analizi, öz değerlendirme kontrol listeleri, dergiler, sıralama etkinlikleri, testler, günlükler, röportaj, akran değerlendirmedir.

Okuduğunu anlama ders kitapları dil öğretiminin temel kaynakları arasında yer alır. Crandall'a (1995) göre okuma araçlarında bulunması gereken özellikler aşağıdaki gibidir:

- Bütünleştirici ve çözümleyici stratejileri kullanmaya teşvik etmeli,
- Dikkatli, doğru ve akıcı, hızlı okuma fırsatları tanımalı,
- Farklı metin türleri, söylem türleri (rhetorical) ve temalar içermeli,
- Farklı amaçlara göre farklı okuma görevleri bulunmalı (öğrenmek için okuma, değerlendirmek için okuma vb.),
- Sözcük ve içerik bilgisini geliştirmek için, metin ve tema ile etkileşim sağlamalı,
- Öğrencileri kendi öğrenme stratejilerini sınamaya ve farklı tür ya da okuma amaçları için çeşitli stratejiler deneme ye teşvik etmeli,
- Metin veya sorularda karşılaştıkları yönerge çeşitleri öğrenciye uymalı,
- Öğrencilerin metin için gerekli yeni kültürel bilgilerin tanımlamasına yardımcı olmalı (aktaran Richard, 2001: 273).

Cunningsworth (1995) ve Miekley (2005) okuma ders kitaplarının ölçüt/kontrol listesinin (checklist method) kullanılarak değerlendirilmesini önerir. Ölçüt listesi hem ders kitabı seçimi hem de değerlendirme sürecini daha etkili ve güvenilir yapar. Alan yazınında çok sayıda, ölçüt listesi oluşturularak araç değerlendirmesi çalışması bulunmaktadır. Sperling (2006) okuma araçlarının değerlendirilmesi için on maddelik bir ölçüt listesi oluşturmuş, öğretmenler ve eğitim kurumlarının araç seçimini ve kullanımını kolaylaştırmayı amaçlamıştır.

Okuma-anlama ders kitaplarının değerlendirilmesinde farklı araştırma yöntemleri uygulanmış, fakat yöntemler derinlemesine tartışılmamıştır. Temel olarak gözlem/izleme yöntemi (impressionistic method), ölçüt listesi ve derinlemesine yöntem (in-dept method) olmak üzere üç farklı yöntem uygulanır. Bu yöntemler arasında ölçüt listesi oluşturma en avantajlı olanı olarak düşünülür (Karamoozian & Riazi, 2008: 3).

Cunningsworth (1995: 80) okuma-anlama ders kitapları değerlendirilirken yanıt aranması gereken soruları aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

- 1- Okuma metni, yeni dil öğelerini (dilbilgisi ve sözcük) sunmak için mi, yoksa daha önce öğrenilmiş bilgilerin pekiştirmesi amacıyla mı hazırlanmış?
- 2- Okuma beceri ve stratejilerin geliştirilmesine odaklanıyor mu?
- 3- Okuma araçları diğer becerilerle bağlantılı sunulmuş mu?
- 4- Okuma keyif ve entelektüel memnuniyete odaklanıyor mu?
- 5- Kaç tane okuma paragrafı var? Nasıl sıklıkta bulunuyor?
- 6- Başlangıç düzey okuma paragrafları nasıl görünmeye başlıyor?
- 7- Paragrafların uzunluğu ne kadar? Yoğun ve yaygın okumayı teşvik ediyor mu?
- 8- Özgün metinler nasıl yer alıyor?
- 9- Konu içeriği uygun mu? (subject matter) (ilgi çekici, merak uyandırıcı, tartışmalı, çeşitli, kültürel, kabul edilir, güncel vb.)
- 10- Hangi metin türleri var?
- 11- Araçlar anlamaya yardımcı etkinlikler sunuyor mu?
 - Artalan bilgisini destekliyor mu?
 - Okuma öncesi soruları var mı?
- 12- Kavrama soruları var mı?
 - Yüzeysel sorular (Literal / surface questions)
 - Söylem (Discourse-processing questions) soruları
 - Çıkarım (inference questions) soruları
- 13- Araçlar öğrencinin dünya bilgisini içeriyor mu?

Miekley (2005) ise okuma ders araçlarını içerik, sözcük ve dilbilgisi, etkinlik ve teknikler, fiziksel özellikler, öğretmen kitapları ile bağlamsal değerlendirme ölçütleri önermiştir.

Ölçütler becerilere, yaşa, içeriğe, araç özelliklerine göre farklı şekillerde belirlense de amaçlar benzerlik göstermektedir. Ölçüt belirleme gerekliliği araştırmacılar tarafından ortaya konmuştur (Karamoozian & Riazi 2008). Değerlendirme amacının net olarak belirlenmesi, değerlendirme yöntemi, sırası ve ölçütlerinin oluşturulmasını sağlar.

Tian (2008) son on beş yıl içinde basılmış, on orta-ileri seviye okuma-anlama ders kitabını sözcük yoğunluğu, etkinlikler, metin türleri ve konuları açısından değerlendirmiştir. Yedi kitapta metin uzunluğunun ortalama 2000 im bulunduğunu, etkinliklerle birlikte 2500 ime ulaştığını, üç kitapta ise

metin uzunluklarının ortalama 3000 im olduğunu tespit etmiştir. Metin türleri açısından hikâye ve bilgilendirici metinlerin yoğunlukta bulunduğunu ve metin konularının çeşitlilik gösterdiğini belirlemiştir. Tian (2008)'in belirttiğine göre, kitaplarda bulunan 13 farklı etkinlik soruları arasında en fazla çoktan seçmeli (%100), doğru-yanlış (%90) ve açık uçlu sorular (%80) bulunmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Türkiye'de Çince öğretimi alanında ders aracı geliştirme ve ders araçlarının değerlendirilmesine ilişkin daha önce yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çince öğretimi yaygınlaşırken alanda bulunan bu eksikliğin giderilmesi ve çeşitli araştırmaların yapılması önem arz etmektedir. Bu çalışmada okuma-anlama becerisi ders araçları değerlendirilerek, özellikle öğretmenlerin ders kitabı seçimi ve kullanımı sırasında ders araçlarına bilimsel bakış açıları geliştirmeleri amaçlanmıştır. Bu çalışma sadece okuma-anlama becerisini geliştirmeye yönelik kitaplardan seçilmiş olsa da diğer dil becerileri ve bütünleşik dil becerilerine yönelik hazırlanmış ders kitaplarının değerlendirilmesine de örnek teşkil etmesi hedeflenmiştir.

Çalışmanın amaçları doğrultusunda Çince okuduğunu anlama ders kitaplarının genel görünümü, araçlarda bulunan metin türleri, etkinlik türleri değerlendirilmiştir.

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın konusu kapsamında toplam beş adet yabancı dil olarak Çince okuma-anlama ders kitabı incelenmiştir. Bu kitaplar karşılaştırılması amacıyla farklı okuma amaçlarına uygun hazırlananlar arasından seçilmiştir. Kitaplar incelenirken doküman analizi tekniği kaynak tarama, belge inceleme ve içerik çözümleme teknikleri kullanılmıştır. Okuma-anlama ders kitapları araştırmacı tarafından çözümlenmesinden sonra, ikinci araştırmacı tarafından da değerlendirilmiştir. Bu noktada araştırmacının bireysel değerlendirmesinden arındırılmış sonuçlar elde edilmesi amacıyla Miles-Huberman Modeline göre, ders araçlarının değerlendirileceği amacıyla hazırlanan ölçüt listesi, farklı bir araştırmacı tarafından değerlendirilerek karşılaştırılmıştır. Bulguların örtüşüp örtüşmediği ve aradaki farklar sorgulanıp değerlendirilmiş ve görüş birliği sağlanması hedeflenmiştir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın veri toplama sürecinde doküman analizi tekniği kaynak tarama, kaynak inceleme teknikleri kullanılmıştır. Veriler, yabancı dil öğretimi alan yazın taraması değerlendirilmesi gereken temel çerçeve belirlenmiştir. Bu çerçeve genel değerlendirme, metin türü ve etkinlikler olarak oluşturulmuştur. Belirlenen üç farklı değerlendirme sınıflandırmasına göre ölçüt tablosu oluşturulmuştur. Ölçüt tablosu alan yazın çalışmalarından referans alınarak yapılmıştır. Ölçüt tablosu oluşturulduktan sonra iki alan uzmanından görüş alınmış, gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırma her bir okuma ders kitabını sırayla belirlenen ilkelere göre incelemiştir.

Araştırma Verileri

Araştırma kapsamında araç değerlendirme yapılan ders kitaplarının görünümü aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1. Değerlendirme Kapsamına Alınan Okuma-Anlama Ders Kitaplarına İlişkin Bilgiler

Adı	Yazar (Ed.)	Yayınevi	Yayın tarihi
Times Newspaper Reading Course of Intermediate Chinese	Wu Xieyao	Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları	2014
Business Chinese Reading	Qian Yulian	Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları	2015
Stories of the Chinese	Yu Ning	Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları	2016
Developing Chinese Reading	Xu Chengwei	Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları	2016
Short-Term Reading Chinese	Zhu Ziyi	Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları	2016

Kitaplar incelenirken öncelikle her bir kitabın içindekiler bölümü ve üniteleri taranmıştır. Cunningsworth (1984) ve Meikley (2005) okuma anlama araç değerlendirme ölçütlerinden faydalanılarak üç farklı tablo oluşturulmuştur. Ölçüt tablolardan biri genel değerlendirme yapmak, diğeri araçlarda bulunan etkinlik türlerini bulmak ve sonuncu ölçüt ise metin türlerini tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Metin tür

bilgileri sayısallaştırılmış tablo şeklinde sunulmuştur. Okuma anlama metinleri çalıştırılırken hangi etkinlikler, strateji ve tekniklerin kullanıldığını tespit etmek amacıyla kitaplarda bulunan etkinlikler okuma öncesi, sırası ve sonrası olarak sınıflandırılıp analiz edilmiştir. Var-yok farklar yaklaşımına göre hazırlanan etkinlik tablosunda gösterilmektedir.

Metin türleri ve metinlerin özgünlük açısından değerlendirilmesi yapılmış fakat çalışma sadece araç değerlendirme olmadığı için metinlerde bağlamsal, bağdaşıklık gibi metinsel özellikler incelenmemiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmanın verilerinin analiz edilmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından oluşturulan her değerlendirme ölçüt tablosu incelenip doldurulmuştur. Ölçütler oluşturulurken iki farklı uzman görüşüne başvurulmuştur. Araştırma sürecinde güvenilirliği sağlamak ve verilerin nesnel olması için amacıyla ikinci bir alan araştırmacısı tarafından veriler ayrıca analiz edilerek Miles & Huberman (1994)'ün tutarlılık formülü uygulanmıştır. Doldurulmuş tablolar sayısal olarak karşılaştırılmış farklı olan bölümler değerlendirilmiş ve uzmanların uzlaşma oranı %95 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlilik açısından % 90 üzeri güvenilirlik için yeterli görülmektedir. Sonuç olarak veriler üç kategoride sayısallaştırılmış ve var-yok değerleri ile raporlaştırılmış, bulgular ortaya konmuştur.

BULGULAR

Bu çalışmada, Cunningsworth (1984) ve Meikley (2005) tarafından oluşturulan okuma-anlama araç değerlendirme ilkeleri kullanılarak hazırlanmış 10 maddelik tablo kullanılmıştır. Hazırlanan ölçüt tablosuna göre elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur (bkz. Tablo 2).

Tablo 2. Araç Değerlendirme Genel Ölçüt Listesi

Ölçüt	Short-Term Reading Chinese (Kısa Süreli Çince Okuma)	Developing Chinese (Çince Geliştirme)	Stories of the Chinese (Çince Hikayeler)	Business Chinese Reading (İş Çince Okuması)	Times Newspaper Reading (Times Dergisi Okuması)
1. İçerik, hedef dilin kültürü hakkında bilgi veriyor mu?	☐ ☒ ☐	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒
2. Okuma metinleri çeşitli yazınsal türlerden (şiir, masal, hikâye v.b.) oluşuyor mu?	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒
3. Okuma metinleri çeşitli bilgilendirici metinlerden (makale, deneme, haber yazıları vb.) oluşuyor mu?	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒
4. Okuma metinleri çeşitli işlemsel türlerden (reklam, propaganda, afiş, vb.) oluşuyor mu?	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒
5. Serbest okumaya yer veriyor mu?	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒
6. Kitaptaki yönergeler anlaşılır mı?	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒
7. Okuduğunu anlama soruları var mı?	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒
8. Çözümleyici stratejiler kullanılıyor mu?	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒
9. Bütünleştirici stratejiler kullanılıyor mu?	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☐ ☒	☒

Tablo 2’de görüldüğü üzere, değerlendirilen tüm ders kitaplarında kültürel bilgilere yer verilmiş, bilgilendirici metinler ve çözümleyici stratejiler kullanılmıştır. Stories of the Chinese ders kitabında okuduğunu anlama soruları bulunmamakta, sadece metinde bulunan sözcük ve dilsel yapılar açıklanmaktadır. İngilizce-Çince olarak hazırlanmış olan bu kitapta yönergeler net değildir.

Bilgilendirici ve yazınsal metin türleri beş kitapta yer alırken, işlemsel metin türüne sadece Developing Chinese kitabında rastlanmıştır.

Okuma-anlama metinleri çalıştırılırken hangi etkinlikler, strateji ve tekniklerin kullanıldığını tespit etmek amacıyla kitaplarda bulunan etkinlikler okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrası olarak sınıflandırılıp analiz edilmiştir. Var-yok farklar yaklaşımına göre hazırlanan etkinlik tablosu (bkz. Tablo 3) aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 3. Etkinlik Var-Yok Farklar Listesi

Etkinlikler	Short- Term Reading Chinese	Developing Chinese	Stories of the Chinese	Business Chinese-Reading	Times Newspaper Reading Chinese
1.Okuma öncesi etkinlik	-	-	-	+	+
1.1.Metin veya başlık hakkında konuşma-tahminde bulunma	-	-	-	-	-
1.2.Metni gözden geçirme - ön inceleme	-	-	-	-	+
1.3.Anahtar sözcükleri tarama	-	-	-	-	-
1.4.Okuma amacı belirlemeye yönelik soru-amaç belirleme	-	-	-	+	+
1.5.Isınma soruları	-	-	-	+	-
1.6.Gözden geçirme ile doğru yanlış	-	-	-	+	-
1.7.Ön bilgi verme veya ön bilgileri harekete geçirme	-	-	+	-	+
1.8.Metni bölümlere ayırma	-	-	-	+	+
1.9.Bilinmeyen sözcüklerin açıklaması	+	-	-	-	-
1.10.Metne göz gezdirip konusunu tahmin etme	-	-	-	-	-
1.11.Metin yapısı hakkında bilgi verme	-	-	-	-	+
2.Okuma sırası etkinlikler var	+	+	-	+	+
2.1. Göz gezdirme /Skimming	+	+	-	+	+
2.3. Tarama / Scanning	+	+	-	-	-
2.4.Bilinmeyen sözcüklerin açıklanması	-	+	+	+	-
2.5.Sorulara yanıt arama ve yeni sorular oluşturma	-	-	-	-	-
2.6.Okuması öncesi yapılan tahminleri hipotezleri kontrol etme	-	-	-	-	-

2.7.Bilinmeyen sözcükleri tahmin etme	-	-	-	-	-
2.8.Yazarın amacını sorgulayan sorular	-	-	-	-	-
2.9.Anafikir veya yardımcı fikirleri bulmaya çalışma	-	-	-	-	-
2.10.Yazarın üslubunu sorgulama	-	-	-	-	-
3. Okuma sonrası etkinlikler var	+	+	+	+	+
3.1. Bilinmeyen sözcüklerin açıklaması	-	-	-	-	+
3.2.Anlama yönelik çoktan seçmeli soru	+	+	-	+	+
3.3.İçeriğe yönelik açık uçlu soru	+	-	-	-	+
3.4. Boşluk doldurma (sözcük)	+	-	-	+	+
3.5. Tümcede verilen ifadenin anlamı (açık uçlu)	+	-	-	-	+
3.6. Kısa paragrafta boşluk doldurma (tümcce)	-	+	-	+	-
3.7. Tümceye uygun açıklamanın bulunması (çoktan seçmeli)	-	+	-	+	-
3.8. Tümcede verilen ifadenin anlamı (çoktan seçmeli)	-	+	-	-	-
3.9. Ana-fikir sorusu (Çoktan seçmeli)	-	+	-	-	-
3.10. Anlamaya yönelik doğru yanlış	-	+	-	+	+
3.11. Tablo doldurma	-	+	-	-	-
3.12. Tümcce tamamlama	-	+	-	+	-
3.13. Metinde öğrenilen sözcük veya tümceleri kullanıp yazma etkinliği	-	+	-	-	-
3.14. Dilbilgisi açıklaması	-	-	+	+	-
3.15.İm-pinyin-İngilizce eşleştirmesi	-	-	-	+	-
3.16. Sözcük türetme (sözcük genişletme)	-	-	-	+	+
3.17. Sesli okuma	-	-	-	+	-
3.18. Özetleme	-	-	-	+	-

3.19. Tartışma	-	-	-	+	-
3.20. Eleştirel düşünme	-	-	-	-	+
3.21. Serbest okuma	+	-	+	-	-
3.22. Karışık sözcüklerle tümce oluşturma	-	-	-	-	+
3.23. Tümcelerden paragraf oluşturma	-	-	-	-	+
3.24. Metni sözlü anlatma	-	-	-	-	-
3.25. Metne uygun başlık bulma	-	-	-	-	-
3.26. Metni görsel öğelerle ifade etme	-	-	-	-	-
3.27 Yazma etkinliği	-	+	-	-	-

Tablo 3'te verilen bulgulara göre, okuma öncesi etkinlik sadece Business Chinese-Reading ve Times Newspaper Reading Chinese kitaplarında bulunmaktadır. Stories of the Chinese adlı kitapta okuma öncesi kısa bilgi notuna yer verilmiştir ancak okuma öncesi etkinliklerin oldukça az olduğu görülmektedir. Okuma sırası etkinliklerde *gözden geçirme* dört ders kitabında kullanılmıştır ancak diğer etkinliklere yer verilmemiştir. Okuma sonrası etkinlikler ise Stories of the Chinese kitabı dışında hepsinde çeşitli anlama odaklı sorular biçiminde bulunmaktadır. Stories of the Chinese ve Business Chinese-Reading kitaplarında dilbilgisi açıklamaları da verilmiştir.

Kitaplarda bulunan metin türlerine ilişkin bilgiler tür açısından ve özgünlük açısından incelenmiş ve **“Okuma-anlama araçlarında kullanılan metinler, metin türleri ve özgünlük bakımından nasıl bir görünüme sahiptir?”** sorusuna yanıt bulmak amaçlanmıştır.

Tablo 4. Metin Türlerine İlişkin Değerlendirme¹

Adı	Bilgilendirici Metin	Yazınsal Metin	İşlemsel Metin	Toplam
Short-Term Reading Chinese	15	11	0	26
Developing Chinese	50	24	4	78
Stories of the Chinese	8	0	0	8
Business Chinese Reading	54	0	0	54
Times Newspaper Reading I	30	0	0	30

Tablo 5. Özgünlük Bakımından Değerlendirme

Adı	Özgün	Sadeleştirilmiş	Oluşturulmuş (Yapay)	Toplam
Short-Term Reading Chinese	2	19	5	26
Developing Chinese	0	66 ²	12	78
Stories of the Chinese	0	0	8	8
Business Chinese-Reading	0	54	0	54
Times Newspaper Reading C.	30	0	0	30

¹ Stories of the Chinese, Business Chinese ve Times Newspaper Reading kitaplarındaki metin türleri ve özgünlüklerine ilişkin tespit kitabın önsözünde bulunan açıklamaya göre yapılmıştır.

² Metin sonlarında alıntı yapılan kaynak belirtilmiş fakat sadeleştirildiğine dair bir açıklama yapılmamıştır. Kitabın oluşturulma ilkeleri açıklanırken uzun süreli Çince öğretim müfredatına uygun hale getirildiği ifade edildiği için sadeleştirilmiş olduğu tahmin edilmektedir.

Tablo 4 ve Tablo 5'te görüldüğü üzere, metin türleri bakımından incelenen kitaplarda bilgilendirici metinler daha sık kullanılmış, işlemsel metinler ise nadir kullanılmıştır. Sadece Times Newspaper Reading kitabı özgün metinlerden oluşmaktadır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Yabancı dil öğretim sürecinin en önemli unsurlarından biri olan ders kitapları, doğru seçilmemesi öğrenci ve öğretmenlerin öğrenme hedeflerine ve öğrenme çıktıklarına ulaşılmasını zorlaştırmaktadır. Bu durum ise uygun olmayan ders kitabı seviyesinden, yapısından, kullanım şekline, düzenlenişinden ve içerik seçiminden kaynaklanabilir. Dolayısıyla yabancı dil öğretiminde kullanılmak için seçilen ders kitabının öğretmen tarafından öncelikle kullanım öncesi yabancı dil öğrenim amacına uygun olup olmadığı, hedeflenen kazanımlara uyup uymadığı ve içeriğin düzenlenişinin ve işlenişinin nasıl olduğu, dil öğretim ilkelerine uygunluğu, içeriğin yoğunluğunun ve çeşitliliğinin incelenmesi gereklidir (Tomlinson, 2003a). Bu nedenle araç değerlendirme her dil öğretim öğretmenin başvurusu gereken bir yöntemdir. Ders kitaplarının, derste kullanılan öğretim araçlarının seçimi, verimli kullanımı ve değerlendirilmesi öğretmenlerin sorumluluğunda olmakla birlikte öğrencilerle birlikte araçların seçimi de mümkündür. Öğrencilerin öğrenme amaçlarına, ihtiyaçlarına, bireysel özelliklerine uygun araçların seçimi, kullanımı ancak araç geliştirme ve değerlendirme konusunda yetkin öğretmenlerin öncülüğünde mümkündür.

İncelenen beş farklı okuma-anlama ders kitaplarından elde edilen bulgulara göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Oluşturulan genel durum değerlendirme ölçüt tablosuna göre kitapların hepsinde kültürel bilgi veren metinlere yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 2). Çözümleyici stratejiler hepsinde kullanılmışken, bütünleştirici stratejiler sadece iki kitapta tespit edilmiştir. Bütünleştirici stratejilerin eksik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Orta seviye iki farklı okuma ders kitabını karşılaştıran Xie (2016) bütünleştirici stratejilerin az sayıda kullanıldığını tespit etmiş; araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir.

Kitaplardan ikisinde metin öncesi etkinlik bulunmamaktadır. Bu iki kitapta okuma amacını belirlemeye yönelik sorular okuma öncesinde bulunurken, gözden geçirme, ön inceleme gibi okuma öncesi etkinlikler, sadece Times Newspaper Reading kitabında bulunmaktadır (Tablo 3). Hiç bulunmayan okuma öncesi etkinlikler ise tahmin etme (konuyu), gözden geçirme, anahtar sözcükleri taramadır. Metin öncesi etkinliklerin oldukça az olduğu ve eksikliği görülmektedir. Okuma öncesi etkinlikler okuma-anlama becerisinin geliştirilmesinde oldukça etkilidir. Okuma öncesi etkinlikler artalan bilgisi sunarak öğrenciyi metne hazırlar. Öğrenci daha anlamlı ve amaçlı şekilde metni okumaya başlar (Barnett, 1988). Metin öncesi etkinlikler öğrencilerin dikkatini çekme, amaca yönlendirme ön bilgileri harekete geçirme ve planlama yapma bakımından yetersiz olması durumunda okuduğunu anlama şeklinde başarılı ile sürdürülemez. Cheng (2015) başlangıç seviye dört farklı okuma ders kitabını incelediği çalışmada sözcük etkinliklerini incelemiş sonuç olarak etkinliklerin çeşitliliğinin az olduğunu tespit etmiştir. Okuma öncesi, sırası ve sonrası etkinliklerin okuduğunu anlamaya yönelik olduğu gibi, dilsel bilgi veya sözcük bilgisine yönelik olabilir. Okuma ders kitaplarında sözcük bilgisi, okuduğunu anlama becerisi veya dilsel bilgi ders kazanımlarına belirlenip çeşitlendirilebilir. Dil seviyesine, metinlerin uzunlukları ve etkinliklerin sırası yoğunluğu bu durumda oldukça önemlidir. Tian (2008) on tane orta-ileri seviye Çince okuduğunu anlama ders kitabında bulunan etkinlikleri incelemiş, etkinliklerin okuma sonrasında bulunduğunu öncesinde hazırlık yapılmasına imkân sağlayan etkinliklerin bulunmadığı sonucuna varmış; bu araştırma sonuçları ile benzerlik taşımaktadır.

Metin türü bakımından kitaplardan sadece ikisi yazınsal metinler içerirken hepsi bilgilendirici metinlerden oluşturulmuştur (Tablo 4-5). İşlevsel metne ise sadece bir kitapta rastlanmıştır. İşlevsel metinlere yeterince yer verilmediği sonucuna ulaşılmış ve sık karşılaşılan, güncel işlevsel metin kullanmanın oldukça az bulunduğu tespit edilmiştir. Anderson'a (1999) göre okuduğunu anlama metinlerin öğrencilerin güdülenmesi ile yakından bağlantılı ve okuduğunu anlama becerisinin geliştirilmesi metin türlerinin çeşitlendirilmesi ile mümkündür.

Çalışma sonuçlarına göre, Çince okuma ders kitaplarında metin öncesi etkinliklere yeteri kadar yer verilmemiştir. Ders amaçlarının ve okuma hedeflerinin net olarak belirlenip (sözcük öğretmek, beceri geliştirmek) okuma öncesi etkinliklerin geliştirilmesi önerilir. Öğrencilerin, okumanın sadece sözcükleri anlamak olmadığını farkına varmaları amacıyla, etkinliklerde farklı okuma alt becerilerine yönelik çeşitli strateji ve tekniklerin kullanılması önerilir. Okuma stratejilerinin öğrencilere öğretilmesi, öğrencilerin çeşitli stratejilere yönelik farkındalıklarının teknikler aracılığıyla geliştirilmesi ve etkili

strateji kullanmalarının sağlanması gerekir. Stratejilerin sadece çözümleyici stratejiler ile kısıtlı kalmaması ve bütüncü stratejilerin ders kitaplarında daha sık yer verilerek, öğrencilere uygun stratejilerin çeşitlendirilmesi önerilir.

KAYNAKÇA

- Alderson, J. C. 2000. *Assessing Reading*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Barnett, M. A. (1988). Teaching Reading in a Foreign Language. <https://www.ericdigests.org/pre-9211/reading.htm> adresinden 20.01.2021 tarihinde erişildi.
- Cheng, L. (2015). 对外汉语初级教材词汇量的统计与分析- Duiwài Hànyǔ Chūjí Jiàocái Cíhuì Liàng de Tǒngjì yǔ Fēnxī. *教育教学论坛 - Jiàoyù Jiàoxué Lùntán*, 0(38), 88-90.
- Cunningsworth, A. (1984). *Evaluating and Selecting EFL Teaching Materials*. London: Heinemann.
- Cunningsworth, A. (1995). *Choosing Your Coursebook*. UK: Macmillan Heinemann.
- Grabe, W. (2009). *Reading in a Second Language Moving from Theory to Practice*. UK: Cambridge University Press. <https://wenku.baidu.com/view/0af5d4d6c85ec3a86c2c50b.html> adresinden 12.15. 2020 tarihinde erişildi.
- Grant, N. (1987). *Making the Most of Your Textbook*. London: Longman Inc.
- Huntchinson, T. ve Waters, A. (1991). *English for Specific Purposes: A Learning- Centered Approach*. Newyork: Cambridge University Press.
- Karamoozian, F. M. ve Riazi, A. (2008). Development of a New Checklist for Evaluating Reading Comprehension Textbooks. *ESP Word*, 3(19), 1-21.
- Lü Bi Song (1992). *对外汉语教学概论 Duiwài Hànyǔ Jiàoxué Gàilùn*. 世界汉语教学 Shìjiè Hànyǔ Jiàoxué 2.
- McDonough, J. ve Shaw, C. 2003. *Materials and Methods in ELT: A Teacher's Guide*, (2nd Ed.). Oxford: Blackwell Publishers.
- McGrath, I. (2002). *Materials Evaluation and Design for Language Teaching*. Edinburg: Edinburg University Press.
- Miekley, J. (2005). ESL Textbook Evaluation Checklist. *The Reading Matrix*, 5(2), 0-0.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An expanded Sourcebook*, (2nd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nunan, D. (1988). Principles for Designing Language Teaching Materials. *Guidelines*, 10(2), 1-24.
- Peçenek, D. (2005). Yabancı Dil Öğretiminde Araç Geliştirme. *A.Ü. Dil Dergisi*, 0(129), 85-95.
- Qian, Yulian. (2015). *Business Chinese Reading*. Çin: Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Richard, J. C. (2001). *Curriculum Development in Language Teaching*. Cambridge University Press.
- Sperling, R. A. (2006). Assessing Reading Materials for Students Who Are Learning Disabled. *Sage Publication*, 41(3), 138-143.
- Tian, R. 田然 (2008). 近十五年对外汉语中高级阅读教材编写理念评析 Jin Shíwǔ Nián Duiwài Hànyǔ Zhòng Gāojí Yuèdú Jiàocái Biānxiě Liniàn Píngxī. *云南师范大学 学报 Yúnnán Shīfàn Dàxué Xuébào*, 6(4), 1-6.
- Tomlinson, B. (2001). Materials Development. (Ed. R. Carter & D. Nunan). *The Cambridge Guide to Teaching English to Speakers of Other Languages* İçinde (66-72).
- Tomlinson, B. (2003a). Material Evaluation. (Ed. B. Tomlinson). *Developing Materials for Language Teaching* İçinde (s.16-36), London: Continuum Publishing.
- Weir, C. ve Robert, J. (1994). *Evaluation in ELT*. Oxford: Blackwell.
- White, R. (1988). *The ELM Curriculum*. Oxford: Blackwell.
- Wu, Xieyao (2014). *Times Newspaper Reading Course of Intermediate Chinese*. Pekin: Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Wufei 吴菲 (2012). 三套中级汉语阅读教材练习的对比考察及设计分析 - Sān tào Zhōngjí Hànyǔ Yuèdú Jiàocái Liànxí de Duìbǐ Kǎochá Jí Shèjì Fēnxī -. 暨南大学硕士论文- Jinán Dàxué Shuòshì Lùnwén.
- Xie, C. 谢春阳 (2016). 中级汉语阅读教材与发展汉语-中级阅读对比研究. Zhōngjí Hànyǔ Yuèdú Jiàocái yǔ Fāzhǎn Hànyǔ-Zhōngjí Yuèdú Duìbǐ Yánjiū. 华中科技大学硕士学位论文- Huázhōng Kējì Dàxué Shuòshì Xuéwèi Lùnwén.
- Xu, Chengwei (2016). *Developing Chinese Reading*. Çin: Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Yu, Ning (2016). *Stories of the Chinese*. Çin: Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları.

-
- Zhao, J. 赵金铭 (1998). *对外汉语课程、大纲与教学模式研究 Duiwài Hànyǔ Kèchéng, Dàgāng yǔ Jiàoxué Móshì Yánjiū*. 北京: 商务印书馆出版 Běijīng: Shāngwù Yìn Shūguǎn Chūbǎn.
- Zhu, Ziyi (2016). *Short-Term Reading Chinese*. Çin: Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınları.
-